

Är du sakkunnig i en aktuell fråga? Sänd ditt inlägg till debatt@di.se Bifoga högupplöst porträttfoto. Textlängd 2 500–6 000 tecken inklusive blanksteg.

Låg inflation inte LO:s fel

Tidigare riksdagsmannen Lars Bäckström (V) och ekonomen Per-Lennart Börjesson skriver om orsakerna till den låga svenska inflationen (Di Debatt 5/6). Skribenterna hävdar att det inte i första hand är Riksbanken som bär skulden utan LO och IF Metall genom för låga lönekrav.

Man kan känna sympati för artikelförfattarnas förundran kring Riksbankens agerande. I övrigt hamnar de snett i sitt resonemang. De skriver till exempel att ”många arbetsgivare och fackförbund anser... att IF Metalls avtal ska vara ett märke”. Detta är inte en åsikt vilken som helst utan följer direkt av Industriavtalet. Vidare har Bäckström och Börjesson ”svårt att förstå varför löneökningarna i industrin inte är högre”.

Historiskt låga löneökningar är ett globalt fenomen, IMF visar till exempel att det handlar om snabbt ökande global konkurrens, digitalisering, svag produktivitetstillväxt med mera. En stark konkurrenskraftig industri är helt avgörande för svensk ekonomi. Lönekostnaderna inom industrin måste därför bestämmas med utgångspunkt från motsvarande kostnader i de länder vi konkurrerar med.

Författarna för ett resonemang om att det kanske är dags att göra avsteg från märket, till exempel genom att låta den offentliga sektorn vara löneledande. De hävdar att rekryteringsproblemen i kommuner och landsting indikerar att lönerna där är för låga.

Det finns inget samhällsintresse i att locka arbetskraft från industrin till offentlig sektor. Industrin behöver den mest kvalificerade arbetskraften. Det är ju industrins framgångar som bestämmer vilken möjlig omfattning och kvalitet vi kan ha i offentlig sektor.

Den typ av bakvända resonemang som Bäckström och Börjesson för antyder att de inte förstår hur svensk ekonomi fungerar. Enligt Industriavtalet ska löneförhandlingarnas fokus vara på att stärka industrins internationella konkurrenskraft, däremot finns det inget som säger att arbetsmarknadens parter ska bidra till att uppnå inflationsmålet; penningpolitiken är Riksbankens område. Det betyder att löneutvecklingen i omvärlden kommer att vara viktig.

Låga löneökningar globalt kräver låga svenska löneökningar för att konkurrenskraften ska kunna förbättras. Högre löneökningar för att pressa upp svensk inflation leder inte till något annat än att svensk industri tappar i konkurrenskraft. Detta inser även arbetstagarerna inom den konkurrensutsatta industrin. Industriavtalet har fungerat väl i 20 år. Ändra inte på ett vinnande lag.

Di Debatt 5/6

MATS KINNWALL
chefsekonom, Teknikföretagen

På fredagens Di Debatt svarade professor Jonas Vlachos på Barbara och Hans Bergströms debattartikel angående påstådda glädjebetyg på Engelska Skolan. Statistik behöver förenas med kännedom om vad som sker i skolans vardag, skriver Barbara och Hans Bergström i en slutreplik.

Kritiken gällde politiker – inte Jonas Vlachos

INGEN MOTSÄTTNING. Vi instämmer helhjärtat med Jonas Vlachos rörande behovet att göra något radikalt åt dagens brister i mätning och betyg, skriver Barbara och Hans Bergström.

FOTO: HOSSEIN SALMANZADEH

Vår artikel på Di Debatt 4 juni handlade inte om Jonas Vlachos (Di Debatt 7/6) utan kommenterade de politiker som genast utnyttjade hans rapport för illa underbyggd politisk propaganda. Statsministern påstod till exempel i tv:s Aktuellt 30 maj om betygsinflation: ”Här finns ett tydligt samband; man lockar till sig så många elever som möjligt för att göra stora vinster”.

Detta är fullständigt ogrundat. Kunskapsskolan, Academedia och Internationella Engelska Skolan är seriösa skolororganisationer, som arbetar hårt med kvalitet och som är beroende av gott rykte för hederlighet. Våra djupt engagerade lärare skulle aldrig låta sig korrumpas till att sätta betyg de inte kan försvara professionellt. Det entydiga direktivet från huvudmannen är att sätta korrekta betyg och att stå emot yttre påtryckningar.

Det var lite synd att Jonas Vlachos rapport kom mitt i den politiskt febriga uppmarschen för riksdagens Reepalu-omröstning. Jonas Vlachos är en skicklig forskare och ekonometriker och hans analyser är värda seriös begrundan. Den del där IES ser anledning att skärpa kvalitetskon-

trollen mot bakgrund av rapporten gäller betygsättningen i de ämnen som saknar nationella prov och därmed ankare: bild, musik, slöjd, idrott och hemkunskap. Direktiv om detta har gått ut våra rektorer.

IES har många entusiastiska lärare i ämnen som musik och bild, ofta med anglosaxisk bakgrund. När det förenas med lugn studiemiljö kan resultaten bli goda, även när dessa ämnen inte bildar skolans ”profil”. Men betygsättningen i de här ämnena har nog inte hårdgranskats på samma sätt som i ämnen med jämförelsemått och varierar därför mer mellan skolorna. Vi tar till oss det.

Statistik behöver förenas med kännedom om vad som sker i skolans vardag. Både Kunskapsskolan och IES har ambitiösa system för att ge elever knuff och stöd för att lyfta dem ända mot slutet av nian. De muntliga delarna av de nationella proven i nian genomförs i november/december. De skriftliga proven i ett ämne som svenska genomförs i början av mars. Då är det nästan tre månader kvar tills betygen sätts. I en skola med ambitioner används även denna rätt långa tid för att lyfta eleverna. Detta är något annat än ”betygsinflation”, som rimligen ska definieras

som betyg som saknar täckning i kunskap.

Vi instämmer helhjärtat med Jonas Vlachos rörande behovet att göra något radikalt åt dagens brister i mätning och betyg. Allt startar med att skriva kursplaner som har ett verkligt innehåll. Utan det går det inte att formulera vettiga betygskriterier. Man kan inte mäta vad som saknar tydligt innehåll. Sedan gäller det att integritetssäkra själva systemet, via digitala prov (säkrade mot fusk) och extern rättning.

Vi kan också se att det finns en betydande felkälla i att många huvudmän låter en stor andel av sina elever smita undan från att alls göra de nationella proven. Det förrycker förstås alla jämförelser.

I ett lugnare debattklimat, när valfebern är övervunnen, borde det gå att grundligt reformera systemet, med start i kursplanerna. Men då får inte skandalen från 2007 hos Skolverket upprepas, med postmodernister som saboterar en klar beskrivning av kunskapskraven.

**BARBARA BERGSTRÖM
HANS BERGSTRÖM**

Barbara Bergström är grundare av Internationella Engelska Skolan

Di Debatt 4/6 och 8/6.

**Di Vet
du mer i
ämnet**

**Mejla din
replik till
debatt@
di.se**